

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Tos/48/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1522010065
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danica Veselovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1522010065.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Danice Veselovskej a členov senátu JUDr. Denisy Mészárosovej a JUDr. Márie Šimkovej v trestnej veci obžalovaného D. C. pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a iné, o sťažnosti obžalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava V sp.zn. 3T/6/2022 zo dňa 08.04.2022 na neverejnom zasadnutí konanom dňa 19.04.2022 jednomyseľne takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť obžalovaného D. C., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením samosudca okresného súdu podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietal žiadosť obžalovaného D. C. o prepustenie z väzby na slobodu a súčasne podľa § 80 ods. 1 písm. b), písm. c) Trestného poriadku nenahradil jeho väzbu písomným sľubom obžalovaného ani dohľadom probačného a mediačného úradníka.

V odôvodnení uznesenia súd prvého stupňa poukázal na to, že uznesením Okresného súdu Bratislava V 18.02.2022 a naň nadväzujúcim uznesením Krajského súdu v Bratislave z 28.02.2022 súdy oboch stupňov jednoznačne konštatovali, že u obžalovaného D. C. je daný dôvod jeho preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, keďže je dôvodne trestne stíhaný pre žalované trestné činy, jedná sa o osobu, predtým 10-krát odsúdenú pre rôzne trestné činy, skutku sa mal dopustiť v skúšobnej dobe podmienenečne odloženého výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu za úmyselný trestný čin a podľa znaleckého posudku je polymorfným toxikomanom s dominujúcou závislosťou od marihuany a alkoholu, jeho osobnosť je nezdržanlivá, impulzívna a asociálna. Tieto skutočnosti odôvodňujú obavu, že by na slobode mohol reálne pokračovať v páchaní trestných činov. Stupeň rizikovosti obžalovaného je vzhľadom na nedostavenia sa účinku predošlých odsúdení a na gradáciu asociálneho správania popísané v skutkovej vete pomerne vysoký, čo odôvodňuje naďalej dôvod jeho preventívnej väzby a zamedzuje jeho náhradu dohľadom probačného a mediačného úradníka, resp. písomného sľub u obžalovaného, že povedie riadny život. Tieto skutočnosti súdy konštatovali v čase, keď bola vec pred dokazovaním na hlavnom pojednávaní. Obžalovaný D. C. učinil na hlavnom pojednávaní vyhlásenie, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, čo po prijatí týchto vyhlásení súdom znamenalo, že sa nevykonávalo dokazovanie ohľadne viny obžalovaného, ale iba dokazovanie ohľadom jeho trestu a ochranného opatrenia v tomto prípade ochranného liečenia. Tým, že bola otázka viny jednoznačne a nezvratne uzavretá, v súčasnom štádiu rozhodovania o väzbe obžalovaného je dôvod jeho preventívnej väzby a nereálnosť jej náhrady dohľadom probačného a mediačného úradníka, ako aj písomným sľubom obžalovaného, že povedie riadny život, znásobená uzavretím rozhodovania o vine. Keďže nevznikli žiadne nové skutočnosti oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu, presne mesiac pred podaním žiadosti obžalovaného o jeho prepustenie z väzby, o ktorej súd aktuálne rozhoduje, súd nezistil žiaden dôvod na to, aby bol obžalovaný prepustený z väzby. Pri výsluchu obžalovaný predložené dôkazy o zdravotnom stave údajne jeho matky A. R. a uhradení škody, či je pre rozhodovanie o prepustení z väzby irelevantné.

V prvom rade obhajoba predkladajúc dôkaz o zdravotnom stave údajne matky obžalovaného žiadnym spôsobom nepreukázala, že A. R. je skutočne matkou obžalovaného. Navyiac ak by tak aj tomu bolo, jedná sa o lekársku správu rok starú. Osoba obžalovaného nedáva záruku toho, že by sa obžalovaný zmenil z hľadiska svojho správania sa, najmä s ohľadom na nevyhnutnosť jeho liečenia, ktoré v podstate ako jediné môže za prispenia obžalovaného zmeniť jeho drogové a alkoholické návyky a dostať ho tak do stavu reálneho správania sa v súlade s Trestným zákonom.

Proti tomuto uzneseniu podal obžalovaný ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť, ktorú odôvodnil prostredníctvom obhajcu podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 11.04.2022. Obhajoba dôvodí, že priznanie sa k spáchaniu trestného činu samo osebe nepredstavuje skutočnosť, z ktorej by vyplývala a ani nemôže vyplývať konkrétna dôvodná obava z pokračovania v trestnej činnosti. Dôvodná obava, ktorá by zakladala legitímny dôvod preventívnej väzby absentuje, pričom neexistovali a ani neexistujú údaje o možnom pokračovaní v trestnej činnosti obžalovaným. Možnosť pokračovania v trestnej činnosti nemožno odôvodniť len na základe skutočnosti, že obžalovaný bol predtým odsúdený za spáchanie trestných činov, nakoľko jeho predchádzajúce odsúdenia sa týkali majetkovej a drogovej trestnej činnosti, a teda nikdy predtým nebol odsúdený za násilnú trestnú činnosť, nešlo teda v tomto prípade o pravú recidívu. Snahu o odstránenie škodlivých následkov trestnej činnosti obžalovaný preukázal okrem iného aj tým, že skutok úprimne oľutoval a v neposlednom rade nahradil poškodenému škodu v celom rozsahu v plnej výške, v akej si ju v konaní uplatnil. Vzhľadom k tomu, že súd žiadnym spôsobom neposúdil existenciu resp. neexistenciu dôvodnej obavy v pokračovaní trestnej činnosti, resp. len odôvodnenie existencie dôvodnej obavy z pokračovania v trestnej činnosti prevzal z vyššie uvádzaných uznesení Okresného súdu Bratislava V a Krajského súdu v Bratislave, je zrejmé, že uvedený zákonný predpoklad preventívnej väzby nebol v tomto prípade daný a ani súdom preukázaný. Ďalším zákonným predpokladom preventívnej väzby je neexistencia možnosti nahradenia väzby v zmysle § 80 a § 81 Trestného poriadku. Obhajoba sa nestotožňuje s tvrdeniami súdu o tom, že obžalovaný sa nezmenil, stotožňuje sa len s tým, že absolvovanie liečenia prispeje k zbaveniu sa drogovej a alkoholovej závislosti. Liečenie obžalovaný môže vykonať aj po prepustení z väzby ambulantnou formou. Obžalovaný prostredníctvom obhajcu vyhľadal možnosti odbornej pomoci a bezodkladne po prepustení z väzby liečbu zaháji. Vo vzťahu k predloženým listinným dôkazom obhajoba uvádza, že súd náležite neprihliadal na lekársku správu potvrdzujúcu skutočnosť, že matka obžalovaného je onkologickým pacientom,

pričom má aj ďalšie vážne diagnózy, a to s odôvodnením, že keď zlý zdravotný stav matky nemal vplyv na to, že obžalovaný spáchal trestný čin, nie je dôvod, aby táto skutočnosť mala vplyv aj po roku od spáchania trestného činu. Obžalovaný pred začatím trestného stíhania ako aj pred vzatím do väzby žil v spoločnej domácnosti s matkou, pričom matka je s ohľadom na jej nepriaznivý zdravotný stav odkázaná výlučne na osobnú starostlivosť obžalovaného. Z uvedeného dôvodu zotrvanie obžalovaného vo väzbe má negatívny vplyv na jeho matku, nakoľko sa nemá kto o ňu starať. Analogicky s ustanovením § 34 ods. 3 Trestného zákona, ktoré znie „Trest má postihovať iba páchatel'a, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby,“ sa mal súd dôslednejšie zaoberať negatívnymi vplyvmi pokračujúceho trvania väzby na matku obžalovaného ako blízku osobu. Súd ďalej v odôvodnení uznesenia uviedol, že dobrovoľné zaplatenie náhrady poškodenému považuje za účelové a nemajúce žiadny vzťah k naďalej trvajúcej väzbe obžalovaného. Aj napriek tomu, že súd odkázal poškodeného s uplatnením jeho nároku na náhradu škody na civilný proces, obžalovaný uhradil poškodenému sumu 49,80 €, t.j. sumu predstavujúcu výšku uplatnenej náhrady škody poškodeným v tomto konaní. V nadväznosti na priznanie sa k spáchaniu trestného činu ako aj na oľutovanie tohto skutku mal obžalovaný záujem aj na odstránení škodlivých následkov jeho konania voči poškodenému. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a vzhľadom na to, že neexistujú dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obhajoba navrhla, aby sťažnostný súd uznesenie zrušil a prepustil obžalovaného na slobodu, prípadne aj za nahradenia väzby obžalovaného.

Krajský súd v Bratislave ako nadriadený orgán na podklade riadne a včas podanej sťažnosti oprávnenou osobou preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a dospel k záveru, že sťažnosť obžalovanej je nedôvodná.

Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky

trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,

b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie alebo

c) bude pokračovať v trestnej činnosti dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhoví, predloží ju bez meškania, najneskôr do piatich pracovných dní po predložení celého doposiaľ získaného spisového materiálu, so svojím stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

Podľa § 80 ods. 1 Trestného poriadku ak je daný dôvod väzby, okrem dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/301/20210815.html>> alebo ods. 3 písm. b) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/301/20210815.html>>, môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode alebo prepustiť ho na slobodu, ak

a) záujmové združenie občanov alebo dôveryhodná osoba ponúkne prevzatie záruky za ďalšie správanie obvineného a za to, že obvinený sa na vyzvanie dostaví k policajtovi, prokurátorovi alebo na súd a že vždy vopred oznámi policajtovi, prokurátorovi alebo súdu vzdialenie sa z miesta pobytu, a súd alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie považuje záruku vzhľadom na osobu obvineného a na povahu prejednávaného prípadu za dostatočnú a prijme ju,

b) obvinený dá písomný sľub, že povedie riadny život, najmä že sa nedopustí trestnej činnosti a že splní povinnosti a dodrží obmedzenia, ktoré sa mu uložia, a súd alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie považuje sľub vzhľadom na osobu obvineného a na povahu prejednávaného prípadu za dostatočnú a prijme ho, alebo

c) s ohľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaného prípadu možno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediálneho úradníka nad obvineným alebo odovzdaním dohľadu nad obvineným do iného členského štátu Európskej únie podľa osobitného predpisu.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť ak nie je dôvodná.

Od posledného rozhodnutia o väzbe zo dňa 28.02.2022, kedy sťažnostný súd a predtým súd konštatovali dôvodnosť trestného stíhania obžalovaného, došlo k zmene v tom, že obžalovaný bol odsudzujúcim rozsudkom právoplatne uznaný vinným v zmysle obžaloby, a preto bola otázka dôvodnosti podozrenia, že obžalovaný spáchal prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, s konečnou platnosťou vyriešená.

Správne súd prvého stupňa ustálil, že u obžalovaného D. C. aj po čiastočne právoplatnom meritórnem rozhodnutí pretrvávajú dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pretože po dobu menej ako 2 mesiacov nedošlo k žiadnej zmene alebo zániku konkrétnych skutočností, ktoré zakladali väzobné dôvody, a ktoré boli podrobne rozobraté v predchádzajúcich väzobných rozhodnutiach i v napadnutom uznesení. Vzhľadom na uvedené sťažnostný súd len v stručnosti zdôrazňuje rizikové faktory, z ktorých vyplýva obava v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku:

- kriminálne sklony obžalovaného preukázané 10 záznamami v registri trestov pre rôznu trestnú činnosť,

- nepriaznivé možnosti nápravy vyplývajúce z opakovania trestnej činnosti po výkone nepodmienečných trestov odňatia slobody
- žiadny výchovný efekt podmieneného trestu odňatia slobody, keďže v skúšobnej dobe obžalovaný spáchal žalované prečiny
- polymorfná závislosť obžalovaného s dominanciou marihuany a alkoholu
- nezdržanlivá, impulzívna a asociálna osobnosť obžalovaného

Všetky tieto skutočnosti v súhrne aj v súčasnosti odôvodňujú obavu, že obvinený bude v prípade pobytu na slobode v trestnej činnosti pokračovať. Toto konštatovanie sťažnostného súdu korešponduje s judikatúrou Ústavného súdu SR (napr. II. ÚS 67/2013), podľa ktorej pri rozhodovaní o väzbe môže súd riziko páchania trestnej činnosti do budúcnosti len odhadovať (prognózovať). Ako už bolo konštatované v predošlom rozhodnutí krajského súdu, obžalovaný je nespoľahlivou osobou s takými črtami osobnosti, ktoré predstavujú zvýšené riziko, k čomu pristupuje možnosť ovplyvňovania rozhodovacieho procesu obžalovaného návykovými látkami. Konštatované rizikové faktory sú významné a dlhodobé, a preto ich neneutralizuje ani diagnóza matky obžalovaného, a ani moment náhrady škody poškodenému, ktorý bude potrebné posudzovať predovšetkým pri revízii výroku o treste rozsudku súdu prvého stupňa. Ako prvok sebareflexie obžalovaného je táto okolnosť síce pozitívna, ale keďže sa jedná o jednorazové konanie nevyžadujúce obrodu osobnosti obžalovaného, nemá významný vplyv na hodnotenie rizikovosti obžalovaného z hľadiska ďalšieho páchania trestnej činnosti. Sťažnostný súd sa nestotožnil s povinnosťou súdu analogicky aplikovať § 34 ods. 3 Trestného zákona aj na otázku väzby. Účel väzby je odlišný od účelu trestu, a preto aj kritériá pre aplikovanie príslušnej právnej úpravy sú u týchto inštitútov odlišné. Prepustenie z väzby alebo jej nahradenie inštitútom nespojených s odňatím slobody je možné len pri neexistencii alebo znížení obavy zo skutočnosti, ktorá predstavuje pre spoločnosť vážne riziko. Nie je možné prijať takéto riziko so širším spoločenským rozmerom len z dôvodu nepriaznivého dopadu na rodinu obžalovaného. Pri ukladaní trestu je v zmysle uvedeného ustanovenia zákona situácia iná, dopad trestu na rodinu obžalovaného je pri úvahách o druhu a výmere trestu vždy potrebné hodnotiť.

Súd prvého stupňa postupoval v súlade so zákonom, keď podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol žiadosť obžalovaného D. C. o prepustenie z väzby na slobodu, a keď dospel k záveru, že účel väzby obžalovaného, ktorým ochrániť spoločnosť pred ďalšími excesmi obžalovaného alebo trestnou činnosťou iného druhu, dosiahnuť pobytom obžalovaného na slobode ani za súčasného nahradenia väzby písomným sľubom obžalovaného alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka. Konkrétne skutočnosti vymenované vyššie predstavujú relatívne vysoký stupeň rizika recidívy, ktorý nie je možné v súčasnosti dostatočne eliminovať pre prípad pobytu obžalovaného na slobode. Aj sťažnostný súd považuje písomný sľub obžalovaného a dohľad probačného a mediačného úradníka pre dosiahnutie účelu väzby za nedostatočný, preto uzatvára, že súd prvého stupňa rozhodol správne, keď podľa § 80 ods. 1 písm. b), písm. c) Trestného poriadku nenahradil väzbu obžalovaného týmito inštitútmi.

Sťažnostný súd skúmal aj otázku doterajšieho postupu súdu prvého stupňa z hľadiska rýchlosti konania a dodržania občianskych práv garantovaných ústavou, nadväzujúcich aj na článok 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a na ustanovenie § 2 ods. 6 Trestného poriadku, pričom nezistil nečinnosť ani prieťahy v konaní.

Nakoľko súd prvého stupňa nepochybil ani v konaní predchádzajúcom napadnutému uzneseniu, nebol dôvod na žiadnu zmenu napadnutého uznesenia, preto sťažnostný súd sťažnosť obžalovaného D. C. v zmysle § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.